Debreczen 1896. XXIII. évfolyam 181. sz. Szerda, augusztus 5.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petit soronkint 5 krjával számittatnak.

Parlamentarizmusunk gyökere.

Debreczen, augusztus 5.

(F) A parlamentarizmusnak a nemzet talajában kell gyökerekkel birnia s ennek örök termékenységéből kell szivnia tápláló erejét. Parlamenti rendszerünknek a kiegyezés korszakában meg voltak a maga erős gyökerei. A politikai pártoknak szervezetük volt a társadalomban is s ez a szervezet nemcsak a közjogi kérdésekkel állt kapcsolatban, hanem reform-iránynyal s a liberálizmus eszméjével is.

A társadalmi keretek igen helyesen kezdtek kibontakozni a parlamenti pártok mögött, amelyek valóban a nemzetben rejlő politikai törekvések képviselői és végrehajtói gyanánt szerepeltek.

Jött azonban a fuzió és valóságos konfuziót idézett elő az eszmékben s a társadalom politikai szervezetében s ez másfél évtizeden keresztül tartott, ugy, hogy parlamentarizmusunkban a nemzetben élő gyökerei teljesen összekuszálódtak.

A választó kerületek teljesen elvesztették a tájékozódást az eszmék földult területén s személyeket választottak, nem eszmék és elvek képviselőit. Ehhez képest a választókerületek az eszmék és elvek tekintetében nem voltak megbizhatók. Sem a reformiránynak, sem a liberalizmusnak, sem a velök ellentétes törekvéseknek nem volt biztos területük az országban.

Az egyházpolitikai reformok megindításával megkezdődött végre valahára e téren a javulás. És ismét bebizonyult, hogy nincs oly rossz, amelynek jó oldala ne volna, mert a szerencsésebb irányváltozást a néppárt kezdeményezése hozta létre. Ez igen helyesen lent kezdte az organizációját a választó kerületekben s ez által ujjmutatást nyujtott a liberalizmus társadalmi erőinek. Most a liberalizmus s a reform-irány is kénytelen volt ugyanott fölvenni a harczot és ugyancsak a választó kerületekben szervezkedni.

Ez az örvendetes mozgalom hova-tovább nagyobb eredményeket fog elérni. Lesznek liberális és a reform-szellemtől áthatott választó kerületek s ezek fognak választani nem pusztán neveket és egyéneket, hanem a liberális és a reform-eszmék képviselőit. Viszont fognak támadni retrográd és klerikális szellemü választó kerületek, a melyek az ellentétes politikai irány képviselőit küldik a parlamentbe. Mennél inkább előhalad a mozgalom s mennél inkább fölébred a politikai eszmék öntudatára társadalmunk, a sötétszinü keretek száma annál kevesebb lesz. Ezek csak ott keletkezhetnek és maradhatnak meg, ahol valamely hatalmas egyházi vagy főuri befolyás képes lekötni vagy ellensulyozni a társadalomnak erőit.

A legközelebbi választások tehát valóságos tisztulási processusa lesznek a parlamentárizmusunk gyökereit képező társadalmi erőknek, a mely élesen és reménhetőleg döntő és végleges módon fogja körvonalozni az elvekben gyökeredző politikai meggyőződés társadalmi kereteit.

— **Belföldi hirek.** (*A bankkérdés megoldása.*) Bécsből táviratozzák, hogy a legutóbb folytatott tárgyalások folyamán végleges megállapodás jött létre a két kormány és a jegybank vezetősége között. E megállapodás *fővonasai már is készen* vannak s a folyó hó 6-án egybehivott vezértanács-ülés fogja a megfelelő formulázást elvégezni és jegyzékbe foglalni. — (*Zichy Nándor gróf az oláhok között.*) Világoson az oláh plébánián készülődnek

TÁRCZA.

Az arany borju.

(Irta: **Gottier Lajos.**)

Daczára, hogy Nagyhonthy Géza és Markotay Irén sokáig azzal ámitották magokat, hogy ők ketten sokkal okosabbak, mint más ember fia és közöttük nincs egyéb józan barátságnál, egy szép napon azonban mégis tudatára jöttek annak, hogy szeretik egymást végtelenül. A szalon cynizmus, az a divatos betegség, mely annyira alkalmas arra, hogy nemesebb gyöngéiket takarjuk véle és századvégi hibáinkat fitogtassuk, le volt győzve, meghódolt a szerelem fensége előtt.

Pedig Nagyhonthy vagyona utolsó romjain választatta meg magát képviselőnek és állását csupán eszközül tekintette arra, hogy gazdagon nősülhessen. Markotay Irénnek meg, atyja miniszteri rangján kivül, egyéb hozománya nincs s ez a kettő mégis szerette egymást.

A tanácsosék elegáns lakást tartottak a köruton s egy délben, mikor Irén egyedül volt odahaza és ott ült a fedett balkonyon, a Nagyhonthy szálas alakja tünt föl a nyitott ajtóban.

A lány nemán nyujt neki kezet, a férfi meg ajkaihoz emeli azt, gyöngéden, áhitattal, aztán leül mellé s a szerelmesek éles látásával rögtön kitalálja, hogy történt valami, amint reá néz, az Irén komoly, szép arczára.

És az meg is szólal, anélkül, hogy bevárná a kérdést.

— Tudja mi az ujság? (Olyan tompa, idegen a hangja, hogy maga is csodálkozik rajta.) Somay Barna tegnap este itt volt és megkérte a kezemet.

Az a Somay Barna egy fővárosi gyáros — gentrynek nevelt — fia, aki már Ypszilonnal irja a nevét és az a név ott szerepel Budapest legtöbb adótfizető polgárainak lajstromán.

Az ifju, pár másodperczig hallgat, azután megszólal.

— És maga mit felelt neki?

— Gondolkozási időt kértem, mig megjön a gyakorlatról. Behivták most négy hétre. Azután itt lesz a válaszért. Nagyon . . . nagyon szeret engem, teszi utána bágyadtan, mig végig simitja kezét lüktető halántékán.

A férfi érdekes, fekete arczán föllobog a szenvedély, mialatt hozzá hajlik a leányhoz és lázas, emésztő vágygyal néz reá.

— Nem szereti jobban, mint én. Soha nem is fogja magát senki ugy szeretni, a mint én szeretem! és...még sem adhatok más tanácsot, mint hogy . . . . menjen hozzá.

— Tudom, hogy ez a leghelyesebb, a mit tehetek, mert szegények vagyunk.

Halkan beszél, lesütött szemekkel, mig tünődve babrálgat ruhája csipkéjén.

De mielőtt előtörnének szemeiből a visszafojtott könyek, a férfi már karjai közt tartja s félig nyilt, forró ajkait rátapasztja az ő ajkára. Aztán elereszti és gyorsan távozik, ott hagyva szerelmesét, az első csók édes-bus emlékével, hogy vissza ne térjen hozzá sohasem.

Mire hazatért, lakásán egy arany szegélyü, illatos levélkét talált:

„Kedves Nagyhonthy!

Olyan régen láttam már magát, pedig fontos beszédem volna véle. Jöjjön el ma délután 6 és 7 óra közt. Okvetlen várja, őszinte barátnője:

Szászayné.“

Nagyhonthy elmosolyodott, amint elolvasta a levélkét. Ez a Szászayné egy bájos, kicsi asszonyka, aki csupa jóindulatból és mulatnivágyásból van összetéve. S minthogy neki magának még sohasem volt komoly baja az életben, szenvedélyesen foglalkozik a mások bajaival. Van egy jó férje, aki előkelő állásával és tekintélyes vagyonával minden kényelmet megszerez neki. Szereti is az urát s rajongással csügg kis leányukon. Daczára nagyvilági életmódjának, több ilyen nyárspolgári erénynyel van fölruházva. De azért hibái kétségkivül szeretetreméltóbbak.

Nagyhonthy aznap délután csakugyan beállitott hozzá s a menyecske nagy örömmel fogadta.

— Csakhogy látni már egyszer magát is! Üljön le ide mellém s gyujtson rá egy czigarettere, ott van az asztalon. Komoly beszédem van magával.

egy néppárti gyülés létrehozására. A csanádmegyei Kovácsházán csütörtökön megtartandó gyülésről áthivják Zichy Nándort is. A katholikus papok Aradmegyében a meghivókra eddig nem reagáltak. — (*Nyiregyházán a szabadelvü-párti)* képviselőnek föllépő dr. Ferdlicska Kálmán helyett a párt elnökéül Martinyi József főgymnáziumi igazgatót választották meg.

Néppárti hang a dorogi püspök ellen.

Augusztus 5.

A néppártnak honboldogitó szentelt vizét hintegető felvidéki izsópja a „K" hetilap 30. száma, hogy *agylágyulásba* ne essék ebben a tropikus hőségben, neki megy a dorogiak magyar püspökségért és magyar liturgiáért lángoló buzgalmának, kiknek a székes fővárosban járt küldöttsége most, szerinte babérjain pihenget.

Neki megy és a néppártnál ma már nem szokatlan uton politikai modorokat keres, melynek a püspökség szervezteté sére irányult tevékenységnek mozgatói s ezeket természetesen a kormánypárti mandátumokért való hevülésekben véli láthatni.

Bizony-bizony, a „ruthenek püspöke" diocézisának épségére fellándzsázott Arpád vagy Nagy Lajos idézte fegyvertárs heves vérü utódja, mint maga bevallja, nem volt a deputációnak tagja, noha talán az erre való meghivást olvasta s igy nem *emelkedhetett a helyzet azon magaslatára*, melyen a dorogiak általában, az azokból küldött deputáczió pedig különösen állott és áll.

A „K" a néppárt ezen szent harmatositója a Kárpátok tövének, mely felvette az „egy g.-kath. magyar" sisakrostélya által befedett arczu lovagot az ő zászlója alá, nagyon bebocsátotta a tüzbe uj harczosát, és pedig valóságos tüzbe, melyet a harmat, az eső nem olt, csak nevel, mert protylé szerü hője felbontja az atomokat is, hogy öregbedjék velek...

Mert a dorogiaknak a magyar liturgia és püspökségért való buzgalma a őstüz hevének erejével biró....

Nem most kezdődött ennek lobogása s nem is kicsinyes, önző politikai fuvallat verte lángra s ezt, a ki ép oly jól tudja, mint a dorogiak: De Comellis már látta az izzó üszköt, Bacsinszky András már érezte a tüz hevét. Ezek a tisztelt urak pedig püspökök voltak és pedig a katholiczizmusra nézve „kezdetben", s igy mivel a néppártnál, még a „K"-nál is valamivel előbb születvén, nem együtt tanulták a *katekizmust* . . .

A „K" azt is tudhatná, ha később nem született volna, a dorogi mozgalomnál, hogy Dorog, mióta az alkotmány csillaga a magyar égen ujra felragyogott, mindig a Deák-párti elvekhez szitott, tudhatná, hogy Szabó Györgyöt, az akkori szabolcsi főesperest, Deák-párti programmal léptette fel s kilenczszázzal roksolt mellé. Tudhatná, hogy Nubia párducza nem szül gyáva nyulat, — s Bocskai, Rákóczi, Bethlen vitézeinek ivadékai nem lehetnek aulikusokká. Dorog választó polgárai szabadelvüek és liberális függetlenségüek s ez utóbbi lévén tulságban a kerületben, vele a kormány mitsem nyerhet.

De legyen reménye a „K"-nak. A magyar püspök, káptalan és járulékai bizonyára néppárti eszmék közt fogják keresni a haza üdvét . . .

Dorog, ha általában bántaná szemét a néppárt hirlapjairól felgomolygó tömjénfüst, igy szólna az „egy 9. kath. magyarhoz": — Atyámfia! Nem tudom, hogy az Árpádideji honszerző, vagy a Nagy Lajosideji honmegtartó *elmagyarosodott ruthének* fiaként tiszteljetek-é, s igy megbocsáss, ha a kellő reverentiával nem lóbázhatok füstölő cseszét. Azt sem tudom, *hogy a helyzet magaslatáról*, melyen beismerésed szerint állok, mily mélységre nyujtsam le az olajos mécsest, hogy füstölgő faggyugyertyácskád bizonytalan világossága fényesebbé legyen annyira, hogy a helyzet magaslatának legalább körvonalait láthatóvá tegyem számodra. — Annyit tudok csak, ezt is tőled, hogy a babérokon pihenek s te azt hivéd, hogy édes ábrándjaim közepette meglepett az álom s ez állapotomat felhasználtad és kétes tisztaságu lándzsád hegyével felém ökleltél. Érintett a lándzsa, kedves atyámfia! De szemmértéked csalfaságának hála, nem sebzett. Nem alszom, nem aludtam Atyámfia! Elfogadom a kihivást, habár a porond, a melyen állsz, küzdtérnek kissé sáros és gazos, — szembeszállok veled.

Eszembe sem volt, hogy a munkácsi ős egyházmegyét, magyarérzelmét, hazafiságát kétségbe vonjam, sőt ha a deputátióban résztvenni merészkedtél volna meghallgatád vala, hogy Szilágyi házelnöknek egyenes kérdésére mit válaszoltam, a diocezis fejére vonatkozólag s megláthatod egy pár hó mulva, mit irtam a metropolitánknak püspökünkről és elődjeiről, azt is olvashatod, mit tettem hozzá, hogy a jövőt illetőleg aggodalomba vagyok.

Nem a munkácsi egyházmegyében féltem én a magyarságot az egyház nyelv absorbtiójától s nem is magamért keltem fel, hogy a helyzet magaslatára emelkedjek, mert én birom a magyar liturgiát, gyakorlom évtizedek óta s ezt tőlem el nem veheti semmi hatalom, — s én meg is vagyok elégedve a munkácsi püspök fenhatóságával a multban is, a jelenben is, mert e hierárkha vére, szive, lelke magyar, habár csak a ruthének püspöke is, — de azon magyar atyámfiai érdekében, kik a váradi, szamosujvári diocézisokban szétszórtan is élnek s magyar édes anyanyelvükön nemcsak hogy istenüket nem imádhatják, de szertartásuk érthetése végett élő idegen nyelv tanulására szorittatnak, oly idegen nyelvre, melynek nemzete nem iparkodik szeretete, tisztelete jeleivel körülölelni azt a magyarságot, azt a nemzettestet, mely neki hazát engedett honában, szabadságát osztotta meg vele s részeltetni óhajtja kulturájában.

Ezeknek kell a külön püspök, hogy a magyar liturgiát isten házaiba bevezesse, ott biztositsa és oltáráról hangsulyozva azon megőrizze, halhatatlanitsa.

Ezek rendelték 1868-ban a nálam tartott szergyülésen, hogy ha ez a magyar püspökség megszületik, lakjon az én házamban és én elfogadtam. Utánna jártam az időnek várva, lesve mikor szünik meg viselős lenni. Most vajudik, — és én kivánom az ujszülöttet, mert irva is vagyon, hogy a ki püspökséget kiván, jót

---

— Rendelkezésére állok.

— De azért ne csináljon ilyen tulvilági képeket, mert az sehogysem áll jól magának. Hát...adjon nekem is egy czigarettát. Köszönöm. Hát, ma reggel itt volt nálam Markotayné.

Nagyhonthy, a ki szentül meg volt győződve, hogy az a „komoly beszéd" legalább is egy élőképek rendezése körül fog forogni, meglepetve néz az asszonyra, az pedig fontoskodva folytatja:

— Markotayné elmondott nekem mindent. Irént férjhez adják Somayhoz. Ne nehezitse meg a boldogulásukat, verje ki a fejéből és ne gondoljon rá többet. Tervem van magával.

— Csak nem akar tán megházasitani?

— De épen azt akarom. És remélem, hogy sikerülni is fog a dolog. Markotayék sem tehetnek okosabbat, mint hogy Irént gazdagon adják férjhez, ha nem akarnak tönkre menni, magának is gazdagon kell megnősülnie.

A férfi leveri a czigarette hamut, anélkül, hogy felelne valamit.

Szászaynét boszantja ez a némaság s kissé ingerülten folytatja:

— Nem hogy hálát adna az Istennek, hogy van egy ilyen jó barátnéja, mint én vagyok, a ki szivén viseli a sorsát! Ugyan mondja csak, mit is csinálna most, ha én nem avatkoznék a dologaiba? A mandátuma itt-ott lejár. Mi terve van a jövőre nézve?

A férfi eldobja a czigaretta véget, aztán kétségbeejtő nyugalommal kezd beszélni:

— Haza megyek parasztnak, megélek abból, a mit a föld terem. Van vagy ötven holdam, azt megmunkálom magam és megelégszem kenyérrel meg sült krumplival és iszom rá forrásvizet. Nyáron eljárok egy vászonruhában, télen meg daróczba bujok, hogy meg ne vegyen az Isten hidege.

— Az mind igen szép és megindító, amit maga most beszélt, szól az asszonyka, a legkedvesebb impertinenczával utánozva a férfi flegmatikus modorát. Én is olvastam ilyesmit a regényekben. Csakhogy az életben máskép van a dolog. A sült krumpli igen jó eledel egy esztendőben egyszer, ha nem szükségből eszi az ember. A hideg viz is megjárja, (különösen, ha Mum van belé hütve) de magát nem olyan bölcsőben ringatták, hogy beérje krumplival, meg forrásvizzel halála napjáig. A mi pedig a vászont és a daróczot illeti, azt csak azon esetben ajánlanám, ha valami operettébe akarna föllépni, mint incognitó herczeg. Más szóval, legyen okos, kedves barátom, és hallgasson reám. Holnapután kimegyünk Almásra nyaralni. Magát is szivesen látjuk. Hál' Istennek van elég helyünk a kastélyban. Vendégeink között lesz egy szép leány: Sachsen Bella. Most egy éve halt meg az apja Alsó-Ausztriában s a leány örökölt utána vagy két milliót. Senkije sincs ezen a világon. A férjemnek távoli rokona. Ezt a leányt én magának szántam. Biztosra veszem, hogy meghóditja, csak akarnia kell. Magától függ, hogy válaszszon ötven hold föld és tizenötezer hold között. Ha lesz olyan kegyes, ez utóbbit választani, ugy akár holnapután mindjárt együtt utazhatunk.

— Nagyon köszönöm hozzám való jóságát, — de engedje meg, hogy gondolkozzam kissé a dolog fölött. Csak ma délben váltam el Iréntől és. .elvégre is, nincs az ember fából.

Olyan őszinte fájdalom nyilvánul hangjában, hogy Szászaynét is megindítja véle.

— Szegény barátom. Higyje el, szivemből sajnálom magokat. De minthogy abból ugy sem lehet semmi, hogy egymáséi legyenek, belé kell nyugodni a változatlanba. Most pedig nem tartóztathatom tovább. Gondolkozzék a fölött amit mondtam és tegyen ugy, amint legjobbnak látja. Rám mindég számithat.

Denique, a nóta vége az lett, hogy Nagyhonthy harmadnapra csakugyan elutazott Szászayékkal Almásra. Ugyis olyan üres volt most előtte a főváros, hogy örült, mikor hátat fordithatott neki.

Bezzeg Almáson vigabban folyt az élet! A kastély egy hét alatt megtelt vendégekkel s a kis Szászayné ugyancsak elemében volt háziasszonyi teendőinek közepette. A férje meg jó kedvvel támogatta ebben. Jól esett neki is a szórakozás, az erős munka után, mit a fővárosban egész éven át folytatott. Kétségkivül legérdekesebb vendégök Sachsen Bella, az a

kiván. A ki pedig a jót kivánja, azt szereti; annak elérésére törekszik. A jóraváló törekvést pedig pártolni, elősegiteni nem csak a két nyakravalót és fekete övekkel, hanem a vörös nyakkötő és vörös övekkel ruházkodóknak is erkölcsi kötelességük. Aztán meg ezreket áldoztam reá . . . .

Atyámfia! Megvalósithatók a magyar liturgiára való szent törekvések az eperjesi és munkácsi egyházmegyékben is a diocezisek szétbontása nélkül is, akkor, — ha ezen egyházmegyék püspökei nemcsak a *ruthének, de a magyaroknak püspökei is lesznek.* Ehhez nem kell, csak az Epp. *ruthenorumhoz a hongarorum* czimet megszerezni s a kathedrális templomokban a „Blahoszlove Cárasztva" helyett „Áldott a mi istenünk" — magyarok istené-vel kezdeni a misét. . .

Ekkor aztán a magyar érdekek előtérbe nyomulnának s kétszázezernyi magyarból nem csipkednél el ötven százalékot a más nemzetiség részére, mint valami orthodox, néppárti G. Számi, becsületes provizióképen, s a görögkatholikus magyarok nem vétetnének elmagyarosodott ruthénnek vagy oroszoknak s nem történnének a statisztikai rovatok kitöltésével oly félreértések, a magyarság számbeli sulyát érintő tendentiákkal.

Azt mondod atyámfia, hogy a munkácsi egyházmegye magyar egyház s azt kivánod, hogy az elmagyarosodott szlovenkák ne váljanak ki a *magyar egyházból*, mert akkor ez *orosz nemzeti egyházzá leszen.*

Bizony, mondom neked, hogy valamiképen azok a Szabolcs-Szathmári s más megyebeli görög-katholikusok nem a ruthén nyelvü egyháztól lesznek magyarokká, de igen is a liturgiális nyelv miatt ruthénekké és oláhokká, ugy azonképen a munkácsi egyházmegye nem válik orosz egyházzá, mert hivei csak névben, viseletben idegen szinüek, de szivben, lélekben magyarok, s hogy nyelvben is azok legyenek, az iskolákon áll s az az iskola, az a szeminárium, a mely nemcsak a ruthéneké, de a magyaroké is leszen, meg fogja különböztetni az élőt a holttól, — annak a vezető szelleme a magyar leszen s a szellem testet öltött és saját nyelvén nyilatkozik meg. . . .

Atyámfia! Nem csodálkozom én azon, hogy a püspökséget tőlem sajnálod, pedig nincs benne egy garasod se, csak nekem, azon se, hogy a nemzeti egyházak alá kényszeritett magyarságot nem szeretnéd egy külön diocezis falai közt látni, hanem azon, — hogy miért nem jajdultál fel akkor, mikor a széles ős Munkács egyházmegyét széjjel darabolták, nem a szloven, de a román érdekből. Hol voltál a konkordátumnál? hol? mikor a magyar törvényhozás elfogadta? Ez nem fájt neked? az pedig belemarkol szivedbe, magyar szivedbe, midőn véreidnek, a magyaroknak, kell csak tizedrész annyi, amennyit a románoknak oda engedtél, tudva, hogy avval magad iránt, mint magyar iránt, a szeretetlenség sötét szellemének nyujtasz tápot?

Hol voltál akkor, édes magyarom, — miért nem siránkoztál akkor, drága atyámfia!

Látod, nem adott fejtörést neked a váradi, a lugosi, a szamos-ujvári püspökségek költsége. Nem láttad honnan került az oláh külön érseki szék aranya, ezüstje, koronája. Nem számitgattad: telik-e a vallásalapból még, vagy az állam budgetje pótolja azt ki, a mi nem telik?!. . . .

De már ezt nálam, az én óhajtásomnál, a 200.000 magyar követelésénél, lelki, erkölcsi szükségleténél meglátod?!

Igazán magyar vagy, mert csak jó vérrokon lehet ily mindenre kiterjedő figyelmes az ő vérrokonával szemben. . . .

De te ne aggódjál ezek miatt, édes atyámfia! Jó az Isten, jót ád. Mig Isten lesz, kenyér lesz, — mig állam lesz, pénz lesz. . .

Ne fájjon érte a te gondterhes fejed. . .

Hanem ha püspökség leszen, nemcsak nekem térül meg tán annyi anyagi áldozatom kamatja, hanem neked is, atyámfia, hasznodra lészen. Ha pap fiad lesz, hozzám jöhet a püspök mellé kanonoknak, vagy elmehet a székelyek közzé magyar vikáriusnak. Mert tudnom kell, hogy a Dorogra fundált magyar vikáriátust a 25,000 gk. székelyekhez tervem áttenni hogy hazám magyar nyelvét a magyarok istene oltáráról szent vallásunk liturgiájával azoknak hangoztassa. . . S ha kiemelkedhetem ezen ideiglenes falusi jellegből, tán a másik fiadnak is adhatok egy darab kenyeret munkálkodásáért, ős házam falain belül. . .

Látod, szerelmes atyámfia! ilyen az én önzésem!. . .

Igy nyilatkozna Dorog, különösen annak hetventagu küldöttsége, ha általában valamit a néppárt organumaira e tekintetben hederitene, de mivel tán néhány orthodox Számi kivételével a néppárttal ennek szenteltvizes törekvéseivel mit sem törődik, hát az egész czikkelyre semmit sem szól. .

De mi nem álljuk meg szó nélkül.

Két dolgot mondunk az „egy g.-kath. magyarnak". — Először azt, hogy:

Szép volt, lélekemelő volt az a magyar mise junius 27-én az egyetemtéri templomban a pusztaszeri ünnepségek idején, szebb, fenségesebb, hatásosabb a munkács-beszkidi ünnepségek alkalmán Munkács vár sánczaiból, julius 19-én felhangzott *ruthennyelvü liturgiával.* Pedig az előbbit egyszerü lelkész mondotta el csak a nép közéneklése közt, az utóbbit pedig az egyházfő énekelte diszes segédlettel müvészi énekkarral. . .

Másodszor azt:

A faggyu-gyertya füstje kiállhatatlanabb az olajmécsesénél. . .

„Kain" szerzője.

---

sugár növésü, szőke leány, akinek büszke szépségéhez milliók keretet képeztek. Modorán meglátszik, hogy ünnepeltetéshez van szokva és tudatával bir előnyeinek. Már nem egészen fiatal s csak annál veszedelmesebb. Tökéletesen beszél magyarul is, mert Budapesten nevelkedett.

Mikor Nagyhonthyt bemutatták neki, már tisztában volt a helyzettel s amint végig nézett rajta, azt gondolta magában: „Ösmerem a fajtádat, rövid idő mulva őrült szerelemről fogsz beszélni nekem, mert szükséged van a pénzemre."

Mindamellett Nagyhonthy imponált a lánynak, mert sokkal több esze volt, mintsem rögtön meghódolt volna az arany borju előtt. Modora inkább tartózkodást árult el. No meg ha őszintén be kell vallani, az a bolondos fájó szive is megszólalt néha, ha eszébe jutott valaki, akinek édes, szép arcza biborlángra gyuladt az első szerelmi csók alatt. Ilyenkor a lelkiismeret gyötörte egy kicsit. De hát az almási kastély egyáltalában nem volt alkalmas hely arra, hogy kifejleszsze az emberben a bünbánat érzetét. Egyik mulatság a másikat érte. Lawnt-ennys, csolnakázás, kirándulások, stb. Meg aztán, Nagyhonthy másképen is könnyen elaltatta a lelkiismeretét. Hiszen Irén egy szó ellenvetést sem tett, mikor azt tanácsolta neki, hogy Somayhoz menjen nőül. (!) Különben, hiába is lett volna minden ellenvetés, ő ugy sem vehette volna el, mert Irént nem olyan igények közt nevelték, hogy férje oldalán belétörődött volna a szegénységbe.

(Vége köv.)

Mária Dorottya főherczegnő és a franczia royalisták.

A franczia royalisták rokonszenves tüntetésekkel kisérik az orleánsi herczeg és Mária Dorottya főherczegnő házasságát. A herczeg most megkérte barátját, a luynesi herczeget, tudassa eljegyzését a royalista ifjuság különböző csoportjaival. A levélben, a mit a luynesi herczeg a hivekhez intézett, többek közt ez foglaltatik: „Ha önök megismerik a bájos és magas müveltségü herczegkisasszonyt, meg fogják érteni, mily tökéletes a mi drága herczegünk boldogsága." A trónkövetelő herczeg egy másik barátját, Eugène Defeuillet, azzal bizta meg, hogy eljegyzése hirét közölje a vidéki royalista bizottságok elnökeivel. Ebben a levelében a herczeg igy ir:

„Kérem a bizottságokat, ruházzák át a hüség és odaadás érzelmeit, melyeket én mindig tapasztaltam az önök részéről, arra, a ki pár hét mulva orleansi herczegné lesz. Mária Dorottya igen ismerős a franczia viszonyokkal és a mint bizonyos vagyok benne, hogy ő gyorsan meg fogja nyerni a francziák szeretetét, épen ugy tudom, hogy önök iránt hasonló hajlandósággal fog viseltetni és élénken fog minden iránt érdeklődni, a mi hazáját illeti."

Chazette baró, a royalista nemesség egyik legtekintélyesebb tagja, a herczeg eljegyzéséhez ezzel a távirattal gratulált:

Basse-motte, jul. 17.

„Éljen a király! Éljen a királyné! Barátaim és hiveink nevében, uram és királyom lábai elé öntöm hódolatunkat, jókivánatainkat és örömünk kifejezését e frigy alkalmából, mely urunk és Francziaország boldogságát biztositandja.

Chazette."

A herczeg következő távirattal felelt:

Alcsuth, jul. 19.

„Tudatom önnel részemről is eljegyzésemet Mária Dorottya főherczegnővel és köszönöm önnek szeretetreméltó táviratát és jókivánatait."

A lyoni királypártiak az orleansi herczeg menyasszonyának nászajándékul selyem-, szatin- és bársony-ruhákat küldenek, a legritkább fajából Lyon gyártmányainak.

Irodalom — Müvészet.

* **„Ha valaki utazott, az elbeszélhet valamit!"** de nem mindég kellemes, hanem számtalan esetben az illetőre, illetőleg a szenvedettre nézve kellemetlen dolgokat, a melynek okozója legtöbbször a hibás menetrend és uti kézikönyvek. Mily sokszor fordul elő, hogy olyan ember kezeibe kerül a „Conducteur", a ki azt előzőleg nem tanulmányozta és ha nem akar minden csekélységért az állomáshoz futni, kénytelen legalább azt az időt a könyv tanulmányozására forditani! Sőt mi több, akkor még nem tudja, hogy ha esetleg körutazást akar tenni az illető — merre kell először utaznia, hol van szüksége kalauzra, milyen vonalakat lehet hasznosan kiakuázni a körutazási füzetkék felhasználásával. És ez mind azért van, mert nincs az embernél egy térkép. Ezen és sok más kellemetlenségnek vetett végett egy csapásra a most Bécsben VII/1. megjelent mü; „Freytag G. utazási és közlekedési atlasza Ausztria-Magyarország részére." Ára csinos kötésben 2 frt 40 krajczár. Az igen szépen kiállitott mü rendkivül pontosan feldolgozott térképeket tartalmaz, melyekből rögtön le lehet olvasni a körülbelüli utazási árakat és az indulást és érkezési időt

a gyors-, személy-, express- és luxusvonatoknál, bármelyik vonalon legyen az ; továbbá van egy térkép, mely az összes közép-európai vasut-vonalon levő étkező- és hálókocsi közlekedést tünteti fel ; egy térkép, mely az utazási füzetkékre szolgál felvilágositással. Egy térkép, mely Ausztria-Magyarországot ábrázolja 15 szakaszban és igen szépen tünteti fel az összes vasuti és postaállomásokat a személyforgalomra vonatkozólag. Ez utóbbit legkülönösebben a kereskedővilág figyelmébe ajánljuk, a mennyiben meg van rajta jegyezve a legkisebb helyiség is s a legutóbb megejtett népszámlálás szerint a bentlakók mennyisége, ugy, hogy könnyen tájékozhatja magát az ember, a hely felkeresésére, vagy viszont. A gőzhajózásra vonatkozólag is nagy figyelem van forditva. Mindezeket kiegészitik a következő térképek : Budapest, Bécs, Brünn, Prága, Troppau, Krakau, Lemberg, Lincz, Salzburg, Innsbruck, Klagenfurt, Grácz, Laibach, Agram, Trieszt, Gőrcz és Serajevo, melyek a legtisztábban vannak kidolgozva, hogy még megérkezés előtt tájékozhatja magát az ember. A mennyiben ezen mü szalonunk asztalának is diszére válik, ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

Fegyvergyakorlaton.

Tropikus forróság . . . Az ádáz-nap kérlelhetetlenül szórja perzselő sugarait a szomjuságtól elepedt földre, az emberek árnyékba huzódva, sóhajtozva tekintenek a kék égen szép csöndesen tovaszálló bárányfelhők után, melyekből nem lehet esőt remélni.

Messze, a láthatár szélén porfelleg kerekedik ; talán valami esőthozó szél veri fel ? Nem, az lehet még sem, mert nagyon lassan közeledik.

Egyszerre csak hallatszik : trababababaha-bam-bam-ba. — Dobszó.. Hahó, — jönnek a katonák.

Szegény katonák. Messze földről érkeznek ; csak ugy szakad az izzadtság róluk ; a nehéz verejték-csöppek hosszu barázdákat szántanak porlepett arczukon.

A hadnagy ur ? — vigan kacsintgat jobbra-balra, a lányok felé.

Egyszerre csak megakad a szeme valakin ; egy csinos menyecskén. Ki is lép a sor elejéről egy pár szóra.

— Jó napot, édes Irma ! Rég nem láttuk egymást. Nagyon megszépült mióta eljött a mi városunkból. Hogy van ? Szereti-e még a férjét ? Délután meglátogatom.

Az asszonyka nem szól semmit, még csak nem is pirul s mikor a kis hadnagy feleletvárás nélkül utána szalad csapatjának, mosolyogva magyarázza szomszédjának a régi ismeretséget.

És a kis hadnagy beváltja szavát. Délután megjelenik bájos ismerősénél és azonnal meginditja az ostromot.

— Nem tudtam feledni pillanatra sem. Mennyit szenvedtem miatta. Most már van férje, nincs akadály, hogy viszontszerelmét nyilvánithassa.

— Ohó, barátom — nem oda Buda. Ami elmult, többé vissza nem jő. Elmultak az ábrándok : feleség vagyok és mondhatom, hü feleség és ezt az által is kivánom maga előtt bebizonyitani, hogy felkérem most már távozzék, nehogy derék férjemnek csak egy percznyi nyugtalanságot is okozzak.

A kis hadnagy szerelemittasan tekint ideáljára, aztán hirtelen hévvel megölelve, csókot akar lopni a piros ajkakról.

A menyecske egy sikoltással a másik szobában terem s az ajtót magára zárja. A cselédek közül a zajra többen az ablak alá gyülekeznek, mikor véletlenül a kapun betoppan — a férj.

— Mit keresnek itt az ablak alatt ? kérdi a cselédektől.

— Ugy hallottuk kérem, — mintha a nagysága kiáltott volna.

A férj sietve a szobába lép, nem lát senkit, megy a másik szoba ajtajához, azon kopogtat — semmi válasz.

Bent vagy Irma, édes, — én vagyok itt szólal meg az ajtó előtt, mire az felnyilik s az asszony lelkendezve mondja el a történteket.

— Merre ment ?

— Nem tudomi — feleli az asszony.

A férj vérben forgó szemekkel, botot ragadva rohan el hazulról,

Este 10 óráig bejárja az összes vendéglőket, koresmákat, szórakozó helyeket, amikor kifáradva, eredménytelenül hazatér.

Az udvaron még ott ácsorog a cselédek közül nehány.

— Merre ment a tiszt ur, nem látták ?

Nem láttunk mi kérem senkit. De nem is mehetett ki, mert már azelőtt itt álltunk ketten, beszélgettünk.

A haragvó izgatottan megy be a szobába, hol felesége az asztal mellett ül. Menj csak egy kissé a másik szobába, édes — szól az asszonynak.

Felesége kimegy s hallja, hogy a férj nagy sebbel-lobbal keres valamit. Kinyitja a szekrényt, felbontja a ruhafogast, majd hirtelen csend lesz. Egyszerre ez a kérdés remegteti meg :

— *Ah, hát ide szorult ön ? Bujjék csak ki rögtön !*

Csoszogás hallatszik, mint mikor egy sulyosabb testet vonszolnak elő valahonnan, például az ágy alól, aztán ideges suttogás, majd egy pár sebes, sulyos lépés, mint mikor valaki nehéz terhet visz, végül az előszobában egy puffanás, ajtó nyilás, és az udvaron tova sietö léptek.

Az asszony kinyitja az ajtót :

— Nos ?

— Elment... — feleli az erőteljes férj villámló szemekkel, — és aligha alkalmatlankodik többet.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósitójától. —

A román király utazása.

Budapest, augusztus 5. Károly román király ma Budapesten keresztül Bécsbe utazott. A fővárosban megreggelizett s azután folytatta utját Bécs felé, a hol *Goluchowszky* közös külügyminisztert kihallgatáson fogadja.

A kormány Vállyi János temetésén.

Budapest, augusztus 5. *Zsilinszky* államtitkár a kormány képviseletében ma *Vállyi* János temetésére, Majtisra, utazott.

A czár Francziaországban.

Budapest, augusztus 5. A „Nord“ megerősiti a czár francziaországi látogatására vonatkozó hireszteléseket, csak egyedül a látogatási idő nincsen még pontosan megállapitva.

Csaló kereskedősegéd.

Budapest, augusztus 5. A fővárosi rendőrség ma reggel egy mulatóhelyen letartóztatta *Schlesinger* Dezső kereskedősegédet, a ki feltünő módon költekezett. Mint később kiderült, az illető 4500 forintos váltót hamitott a gazdája nevére.

Szerencsétlenség egy szénbányában.

Budapest, augusztus 5. Londonból vett távirati értesités szerint Neathban a szénbánya felrobbant s többeket maga alá temetett. Két halottat és több sulyosan sebesültet megtaláltak.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. **2 órakor csak** esetleg **hétfőn** később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül !

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartatnak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt ; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyüjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Famunkatanitás. A kézügyesitő egyesület főreáliskolai mühelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészitő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

A debreczeni kir. járásbiróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumbannyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Vállyi János. A táviró szét vitte az egész országba, mindenüvé, ahol református magyarság lakik, a nehezen pótolható veszteség szomoru hirét. Fájdalom nyilallik át a sziveken, hogy meghalt egyik leghübb fia az egyháznak. Mert haj ! a szegény református egyháznak sok ilyen buzgó férfiu kellene ezen a materiális századvégen, midőn veszedelmes módon hanyatlik a vallásos buzgóság és sorra vész ki az emberek lelkéből a protestáns öntudat. Helyét hideg közöny és vallástalanság foglalja el. A részvét impozáns módon nyilatkozik meg a széles határu nagy egyházkerületben. Előkelő világi urak, esperesek, lelkészek indulnak utra, hogy megadják a végtisztességet az elhunyt vezérnek, akit bizalom és szeretet környezett, szeretet és áldó emlékeket kisér sirjába. Városokon és apró falvakon a Szamosháttól és a beregi halmaktól le a szőke Marosig harangok zugása hirdeti busan a fájó veszteséget. A debreczeni ev. ref. egyház presbiteriumát Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester főgondnok értekezletre hivta tegnap délután össze, amidőn kegyeletesen jelentette be a kerület főgondnokának, Vállyi Jánosnak, halálát és felhivta a megjelent presbitereket, hogy a kerület legelső gyülekezetének részvétnyilvánitása felől nyilatkozzanak. Mély megilletődés érzése hatotta át az értekezletet a szomoru hirre s elhatározták, hogy az egyház öt tagu küldöttséggel képviselteti magát a temetésen. — A küldötttég tagjai : *Dicsőfi* József, *Milrovics* Gyula lelkészek, *Márk* Endre, *Szilágyi* Imre presbiterek és *Dávid* Mihály tanitó. Diszes koszorut visz magával a küldöttség. Elhatározták továbbá, hogy holnap, a temetés napján két izben huzassanak meg a nagytemplom összes harang-

jai : délután ½4 órától 4-ig a temetés órájában. Szó volt arról is, hogy részvétirat intéztessék a gyászoló családhoz. Az a felett való határozathozatalt azonban fentartották a legközelebb tartandó presbiteri közgyülésnek. Az esperesi karból ma többen utaztak városunkon keresztül a temetésre, miszerint Dávidházy János a debreczeni, *Dorogi* Lajos a heves-nagykunsági és *Szabó* János a bekésbánsági egyházmegyék esperesei. *Tisza* Kálmán, Vállyi Jánosnak főgondnok választásnál volt ellenfele, a püspöki hivtalhoz intézett levelében a kegyeletigen meleg hangján tolmácsolja részvétét Vállyi János halála felett, akit minden izében buzgó hazafinak és egyháza igaz hü tagjának nevez. A debreczeni küldöttségek ma délután utaznak el Majtisra.

— **Százhuszezer forintos adomány.** Szaesvay Sándorné szüietett báró Wesselényi Jozefa, ki csak néhány nap előtt hunyt el Kolozsvártt, nagyszerü alapitványnyal tette maradandóvá a jótékonyság terén amugy is jól ismert nevét. Ugyanis a jótékany urnő végrendeletében megemlékezett a jótékony és kulturális egyletekről is, melyeknek czéljaira mintegy százhuszezer forintot hagyott. A kolozsvári ev. ref. theologiai akadémia 30000 frtot örököl. Az alayitvány hire nagy örömet keltett a városban.

— **A Zion zászlója.** A Zion betegsegélyző egylet szép uj zászlója, amelyet közelebb avatnak fel nagy ünnepélyességgel, közszemlére van kitéve Schwarcz M. L. piacz-utczai üzlete kirakatában, a főposta mellett. A zászló hazai munka, Budapesten készült antik moár selyemből.

— **A zsibvásár uj helye.** A kik ma reggel a zsibvásár százféle ószerei közt akartak válogatni, ugyanesak meg voltak lepődve, amint ezt a mozgalmas vásári képet nem találták régi, szokott helyén, a Kossuth-utczán. A tanács kirendelte az egész zsibogót az utcza végére, a temető elé. Ezt az intézkedést nem csupán a belügyminiszter követelte közegészségügyi okokból, hanem halasztahatatlanná tette már a közuti vasut épitése is, amelylyel gyorsan haladnak előre. A zsibvásár uj helyével külöben kevéssé van megelégedve a közönség. Már is kaptunk panaszkodó levelet, amely az uj ószer áru piacz ellen a nyári mélységes port, az őszi nagy sárt és a mindig érezhető messzeséget hozza fel.

— **Katonai nyugdijak.** Az 1887. évi XX-ik törvényczikk az elmult ülésszakban változást szenvedett, a mennyiben a szakaszt kiterjesztették, ugy, hogy az 1887-ik április 30-ika előtt elhalt katonatisztek és a legénység özvegyei és árvái is részesülhetnek ezentul nyugdijban. Mindazok tehát, a kik ennek alapján nyugdijjogosultsággal birnak, folyamodványaikat a hadügyminiszteriumhoz czimezve, adják be a helybeli 39-ik számu hadkiegészitő parancsnokságnál.

— **Tüz az „István"-malomban.** Villámgyorsasággal terjedt el ma reggel városszerte annak a hire, hogy tegnap este tiz órakor az „István"-gőzmalom régi épületében tüz ütött ki. Kiküldött tudósitónk utána járván, a hir alaptalanságáról szerzett meggyőződést. A tüz hire onnan származott, hogy a régi malomépület egyik kövéből levált egy darab, amelyet az orsó maga alá sodort s összezuzta. Az összezuzott kő tüzet fogott s a kipattanó szikrák láttára a közellevő munkások tüzjelet adtak, a melyre megállitották a malom gépét. E tényből rosszakaratulag koholt minden egyéb hirek és találgatások minden komolyabb alapot nélkülöznek.

— **Mükedvelő előadás.** Már megemlékeztünk azon mükedvelő előadásról, melyet többen a jövő hó első-felében rendeznek. Az előadás, mely alkalommal a „Próbaházasság" fog szinre-kerülni, szeptember hó 6-án fog megtartani a „Margit"-fürdő dísztermében a Debreczenben felállitandó egyetem javára. A szereplők a következők : Szikora Márton, Balogh Kálmán, Rozália, afelesége, Than Mariska, Kanócz Gyuri őrmester Szombathy István, Birike testvére Varga Etelka, Hajdu Bokor Berczi Csokonai Vitéz Mihály, Hajdu Bokor István Hernády Pál, Zsuzsánna, a felesége, Varga Jolánka, Patonai Bódog Borsy Gyula, Cura Klári Saáry ' Rózsi, Saági Julcsa Saáry Irma, Rákóczy Alajos Borus Béla, Czili néni Varga Ilonka. Az előadást megelőzőleg Borus Ferencz ez alkalomra irott „Prológ"-ját fogja Than Mariska elszavalni. Az előadás után pedig egy vig monológot Varga Etelka fog előadni. A rendezőség fáradtságot nem kimélve oda törekszik, hogy az ott megjelenő közönségnek egy kedves emlékekkel telt estélyt szerezhessen. A próbák már javában folynak s azokból itélve az előadás igen sikerültnek igérkezik. A meghivókat már a napokban kibocsátják és jegyek e hó 15-től kaphatók lesznek a főtéri üzletekben.

— **Szerecsen-mosdatás.** Most az egyszer szószerinti értelemben fogott ez áldatlan munkához az „Angolkirálynő"-szálloda személyzetének egyik nő tagja.

Fényes Márton budapesti panoptikum, és anatomiai muzeum-tulajdonos ugyanis az emlitett szálloda egyik földszinti szobájában helyezte el egyelőre a két rendkivül érdekes azteket : *Bartolot és Maximót*, amerikai impresszáriójukkal és annak nejével együtt. Fényes tegnap délután meglátogatván aztekjeit, magával vitte 18 éves néger szolgáját, a kndélyes Mohamed El Chaid Elmareket is, ki nemrégiben került Algirból Európába.

A mint a szállodába érkeztek, a fekete ember láttára természetesen nagy mozgalom támadt különösen a női személyzet között s mig Elmarek a szobában a férfi aztekkal, Maximoval tréfálkozott, szobaasszony, szobaleány, szakácsné és szolgálók teljes számban az ajtó elé gyülekeztek, kiváncsian kukucskálva befelé a fura látnivalóra.

Egyszerre csak hirtelen felnyilik az ajtó, a néger fiu bakk-kiáltással közéjök ugrik s a legközelebb állónak arczára egy hatalmas szerecsen-puszit nyom. A társaság persze visitva szétrebben, mire a néger nevetve visszavonul.

— *Be van festve a pofája, — csak maszkol, nem igazi néger* — csevegik, mialatt nagy félénken ujra összegyülekeznek az ajtó elé.

A tulajdonos is meghallja bent, hogy négerének valódiságát kétségbe vonják, megcsipi Elmarek kondor üstökét, kiviszi az ajtó elé s odakiált a szepegőknek : *mosdassák meg !*

A szobaasszony se rest ; a szobaleánynyal hirtelen vizet hozat, egy törülközőt belemárt s a másik pillanatban erélyesen dörzsöli a ficzkándozó néger fényes fekete ábrázatához. A mütét után nagy csodálkozással konstatálják, hogy a törülközőn semmi nyomot nem hagyott a szörnyü feketeség.

A két aztek bárgyu mosolygással nézte az ablak sarkából a néger-próbát. Elmareket az egybegyültek aztán egy pohár sörrel lepték meg, amit az nagy élvezettel üritett ki.

— **A csabai zászlóalj Debreczenben.** A 101-ik számu közös hadseregbeli gyalogezrednek Békés-Csabán állomásozó zászlóalja, amely háromszázhusz legényből és tizennégy tisztből áll ma, este hét órakor külön vonaton érkezik Debreczenbe. A zálszlóalj a mi háziezredünket egésziti egész ezreddé ki, miután a negyedik zászlóaljat Boszniából nem helyezhetik át. Az igy teljessé vált 39-ik gyalogezreddel a jövő hónapban dandárgyakorlatokat fog tartani. A zászlóaljat a vasutnál háziezredünk tisztikara s katonazene fogadja s este pedig az érkező garnizon tiszteletére az „Angol királynő" udvarkertjében a katonazenekar közreműködésével bankett lesz. Az ezredgyakorlatok holnapután kezdődnek. A legénységet a Salétrom-kaszárnyában szállásolják el.

— **Megbilyogozott kofák.** Furcsa szokás divik Nagy-Enyeden. A városi tanács, mint levelezőnk jelenti, még most is megtüri azt, hogy a piaczi vámszedők megbilyogozzák a falusi népet, akár a barmokat a vásáron. A vámszedők ugyanis a férfiaknak a kalapjára, a nőknek a fejruhájára, legtöbbször pedig a mellére jegyzik fel krétával, nagy számokkal a megfelelő dátumot, a befizetés nyugtázásául ugy, hogy a közönséget ezek a számok tájékoztatják legbiztosabban arra nézve, hogy mikor hányadika. Ezekkel az ékes numerusokkal megbilyogozva, mint egy-egy élő kalendárium, sétál a jámbor falusi nép Nagy-Enyed utczáin fel és alá.

— **A „tüzes" asszony.** Egy beregszói asszony, Treitter Jánosnak a felesége hallatlan módon boszulta meg férje hütlenségét. Az asszony éber szeme észrevette, hogy férje szive Ganz Teréz ugyanottani fiatal özvegyhez vonzódik. Férjét felelősségre vonva ez egy cseppet sem tagadta, hogy ő csakugyan szereti a szép és fiatal özvegyasszonyt. Az asszony boszut forralt. Treitter folyó hó 1-én a szép asszonynál vacsorázva csak éjfél táján került haza ittas állapotban, magával hozva özv. Ganzné egyetlen kis leányát, a 6 éves Terézt is, kit — mint azt több izben feleségének mondotta is — adoptálni szándékozott. A gyermeket maga mellé fektetve csakhamar elaludt. Más gyilkoló eszköz hiányában a felbőszült egy tányért petroleummal megtöltve, azt meggyujtotta és az alvók arczába öntötte. Azután ott hagyta a két lángoló embert és a szobából menekült. A jajkiáltásokra elősietett szomszédok kiszabaditották a szerencsétleneket ugyan a lángok közül, de mindketten a halállal küzködnek. Az asszonyt letartóztatták.

— **Megmart gyermek.** *Tóth* Bálintnak ujosztásu földön *Gönczi* János tanyáján lakó majorosnak van egy kis Péter nevü hat éves fiacskája, a ki ott játszadozott a tengerivetés mellett. Egyszerre egy idegen kutya vetődött arra s a kis fiu karját megmarta. A mezőrendőr-kapitányság megvizsgáltatta a gyermeket *Dr. Szentpály* Béni kerületi orvossal. Gyógykezeltetés czéljából felszállitják a megmart gyermeket a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **A női nem diadala.** A férfi és női nem ősi versengésében végre győzelemhez juttatta a női nemet egy amerikai statisztikus, aki hiteles számadatokkal bebizonyitotta, hogy a nők általában hosszabb életüek, mint a férfiak. A száz évet elért egyéneknek 754 százaléka a női nemhez tartozik. Az amerikai tudós ezt annak a körülménynek tulajdonitja, hogy a férfiak sokkal inkább vannak kitéve a munkával járó mindennemü esélynek, mint a nők ; az anyagi gond is megröviditi a férfinem életét és régóta ismeretes, hogy sokkal nagyobb az „erős" nemhez tartozó öngyilkosok száma, mint a „gyönge" női nemhez tartozóké.

— **Halálozás.** Tóth Mihály folyó hó 4-én délután három órakor meghalt. Hült tetemei augusztus hó 6-án, d. u. 3 órakor fognak a Szent-Anna-utcza 2264-ik számu

háztól a Kossuth-utczai sirkertben örök nyugalomra tétetni. A temetést Gebauer „Érczkoporsó-gyár“ temetkezési intézete rendezi.

— **A jámborság jutalma.** Egy berlini távirati hivatalban nemrégiben valaki a következő táviratot adta fel: „Szt. János levelei: 13. és 14. vers.“ A hivatalnok a szent irás e részének tartalmát természetesen nem ismerte, de hazatérve első dolga volt utána nézni, mit is tartalmaznak az idézett versek. A 13-dik vers tartalma a következő volt: „Sok irni valóm volt, de nem akartam neked tollal és tintával irni.“ A 14-ik vers tartalma pedig ez: „Remélem azonban, hogy mihamarabb látni foglak s akkor majd élőszóval beszélgetünk egymással.“ Ezt szándékozta az illető sürgönyözni, aki a szt. irásban való jártassága által mintegy 70 krajczárt takaritott meg. Igy leli meg jutalmát önmagában a jámborság.

— **A vállalkozó Sámuel.** Singer Sámuel czipész egy évvel ezelőtt került Bicskére s jó modora s ügyessége révén csakhamar megszerették. Igy aztán bejutott a Steiner családba, ahol csakhamar beleszeretett a házi kisasszonyba, a szép Nettikébe s rövid idő mulva meg is kérte a kezét. Az esküvő annak rendje s módja szerint megtörtént s a fiatal pár hazavonult. Az ujdonsült menyecskének ugyan a lakoma alatt feltünt, hogy férje egy levelezőlapot gyürt zsebébe és hogy vidámsága egyszerre megszünt, de ennek nem tulajdonitott fontosságot. Kora hajnalban a férj felkelt s bámuló feleségének kijelentette, hogy ma Csákváron vásár van s neki arra el kell mennie. El is ment. Alig egy óra mulva egy elég csinos fiatal asszonyka állitott be a lakásba s közte és az uj asszony közt a következő párbeszéd fejlődött ki:

— Kérem, ide haza van Samu?

— Nincsen, de az nem baj. Tessék csak besétálni. Ön ugyebár férjemnek rokona?

— Én Singer Sámuelné vagyok?

— E szerint a férjeink rokonok.

— Rokonok bizony, még pedig egy személyben, mert az, akit férjének vall, velem is megesküdött ezelőtt öt évvel. Van is már egy négy éves fiam! Több mint egy éve, hogy elhagyott s nem tudtam felőle semmit. Végre most megtaláltam.

A két megcsalt asszony csakhamar megtalálta az utat a csendőrséghez, amely a vállalkozó szellemü Sámuelt csakhamar elfogta s átadta a vaáli járásbiróságnak.

A kerékpár-sport számokban.

Öt esztendő előtt körülbelől 60.000 kerékpár készült és került eladásra Amerikában. Azóta ez az üzlet annyira föllendült, hogy szakértői számitás szerint 1895-ben 550.000 biczikliit készitettek és adtak el. 1896-ban 825.000 darabot készitettek darabonkint 80 dollár átlagos árban, az összes bevétel pedig körülbelül 66 millió dollár volt értük, hozzávehető ehhez mintegy 15 milliárdnyi dollár lámpákra, csengetyükre stb. és több millió javitásokra és átruházatra. Az egész összeg évenkint körülbelül 100 millió dollárra rug.

És valóban az összes nagy városokban váltig panaszkodnak a bérkocsi- és ekvipázstulajdonosok, hogy a gazdag emberek több lovat tartanának, és kérnének kölcsön, ha a biczikli-sport ki nem szoritotta volna a lovagolást.

A sétakocsizás iránti kedv is jelentékenyen csökkent. New-York egyik legnagyobb kocsikölcsönző intézetének mérlegéből kitünik, hogy bevételei a kerékpározás miatt az 1895-ik évben felükre csökkentek. A biczikli térhóditását a kocsigyárosok és nyergesek is egyformán sinylik. Általában a legkülönbözőbb nemü üzletek tulajdonosai is mind panaszkodnak s panaszuknak, ha teljes igazsága nincs is, minden bizonynyal indokolt alapja az, hogy az a 100 millió dollár, melyet évenkint kerékpárra és a hozzávaló öltözékekre költenek, más üzletágak bevételeit apasztja s igy azoknak tetemes anyagi kárt jelent.

Észak-Amerikában másképen áll a dolog. Ennek körülbelől 70 millió lakosa van, kik között alig 2 milliónak engedi meg helyzete a biczikliizést. Ezeknek szükségletét, ha az 1895. és 1896. évekre csak 1,375.000 kerékpár gyártását és eladását számitjuk, ez a mennyiség bőven fedezi, oly bőven, hogy ha ez esztendőben nem is, jövőre bizonynyal bukás fog bekövetkezni, miáltal csaknem fele a gyárosoknak kénytelen lesz beszüntetni a munkát.

Angliában hasonlóak a viszonyok. Valósággal szerencsének lehet mondani, hogy egyike a legnagyobb kerékpár-gyáraknak, a coventrybeli Humber-gyár julius 17-én közel négyezernyi biczikli-készletével a lángok martaléka lett. Hatszáz munkás maradt kenyér nélkül, bizonyos azonban, hogy a tüz nélkül is nemsokára erre a sorsra jutottak volna.

A régi Debreczen.

— Adatok a török hódoltsághoz. —

Sira'masabb és zaklatottabb időt aligha ért Debreczen annál a néhány évtizednél, amelyet a XVII. század második felében a szinte megszünés nélkül való sarczolások töltenek be.

Az erdélyi fejedelemség ingadozó trónjáért folytatott belső villongások, a mindig telhetetlenebbül harácsoló török és tatárhadak sürü beütései, egymást üző, kergető kurucz és labancz csapatok portyázásai örökös rettegésben tartották a szegény debreczeni népet, amelyet nem védett erős kőfal s életét csak ugy menthette meg, ha keserves keresetének, fáradtsággal gyüjtött vagyonának javarészét minden esztendőben oda adta rabló urainak.

Az önzetlenség és önfeláldozás legmagasabb mértéke kellett akkor, hogy a város kormányzását elvállalják a polgárok. Birák és szenatorok életökkel játszottak. Pedig hányszor kellett, mert parancsolta nekik a török vagy a nép küldötte őket, vérre szomjas pasák dühét kiengesztelniök, máskor hosszu, veszedelmes követségbe menniök. Bizony megesett többször, hogy sem diplomata bölcseség sem ajándék, sem könyörgés nem használt. A töröknek csak a czivis feje kellett. Három esztendő alatt háromszor lett ilyen tragikus vége debreczeniek követségbe járásának. Barta Boldizsár ő kegyelmének siralmas krónikája ebből az időből jegyezte fel Ignát András, Szappanos Tőkés Tamás és Vigkedvü Mihály főbiró uram martiromságát.

Mikor a török megvivta Váradot ugy gondolkozott, hogy ennek a kulcsos erősségnek messzeterjedő vidékét is elfoglalta a várral együtt s a fegyverjog hatalmánál fogva uj hódolást követelt a környékbeli vármegyéktől, helységektől. Pedig már 117 évvel azelőtt is a hódoltsághoz számitotta mindazt, ameddig karja Szolnokról, Egerből elért. És ugyancsak messzeért Keletfelé Debreczen volt a hódoltság széle.

Az uj hódolás azt vonta maga után, hogy a város ezentul egyetlen egy urat ismerjen el: a hatalmas török császárt, egyedül neki fizesse az adót, kétszerháromszor annyit, mint annak előtte. Az erdélyi fejedelemhez pedig semmi köze ne legyen.

Hosszas és aggasztó alkudozás, tömérdek utánjárás, ajándékosztogatás után, mi közben a szultán iródeákja a megadóztatás alapjának kitudása végett összeszámlálta vala a városban található házakat is 1900 és egy nehány számokban, 1662-ben a kezdetben követelt évi huszezer tallér helyett megelégedett a török tizezerrel is. Többet már nem engedett és megtörtént Temesvárott az uj hódolás, melynél Debreczent Dobozy István főbiró és több tanácsbeli képviselte.

Igy nyerték a szultán nevében Alipasa fővezértől az alábbi levelet, amely Debreczennek a török uralomhoz való uj viszonyát lett volna hivatva szabályozni és megnyugtatni némileg a sok oldalról zaklatott debreczeneiket, ha hinni is lehetett volna a török szavának.

E levél, melyre Szücs István is hivatkozik, de nem közli, hü képet nyujt Debreczen akkori nyomasztó állapotáról, főként ha hozzágondoljuk, hogy a telhetetlen török basák és bégek a szultán világos parancsa ellenére azután is kényökkedvök szerint sajtolták a szerencsétlen debreczenieket:

Ime az érdekes levél egykoru magyar forditásban:

Anno, 1662. die Május 4.

Várady Passák, Kadiák, Kincstartók! Ez parancsoló levelem kezetekben jutván:

Mostan én előmben, az hatalmas császár eliben az Debreczen városában lakó jobágyim az Déványomra jöttenek hivatalomra. Ennek előtte adtanak két-két ezer Tallért Egrébe; az Budai Vezérnek Tihajával együtt kilenczszáz tallért, egy kocsit, három lovat, egy pászta posztót, az Egri Pasának hétszáz Tallért, a szolnoki Béknek kétszáz Tallért, az erdélyi Fejedelemnek tizenötszáz Tallért; ismét Szolnoknál a Tisza hidját is ők csináltatták, egyéb szolgálatokat is ők vittenek véghez. Én az hatalmas Császár mostan küldöttem az én Emberemet, az én Deákomat, hogy egész Várad tartományát irjon bé Biharvármegyében azok közt, az mely földeket az előtt a Debreczen várassa birt, avval együtt mostan is megengedtük, ugymint Szent Kereszt, Ondód, Kösélyszeg, Elep, Mátakut, Kőudvar, Csukahát, Fegyvernek, Macsi föld, Paciföld, Fancsika, Haláp.

Mostan Piri Passa kijött, az ő kezekben találta, melyet én is hatalmas Császár kezekben hagytam, hogy birhassák mint annak előtte. Ezektől az meg nevezett puszta helyektől sem Harácsot, sem Dézmát buzájokból, sem árpájokból sem semmi vetésekből ne adjanak, avagy pedig valami marhát, ökröt, lovat ott megfognának, senki azt kezekből ki ne vehesse. Annak felette, ha valami ember közülök meghalna, akár gyermek balna is, avagy gyermeke nem maradna is, senki sem Eméng, (Emengy,) sem Kincs tartó hozá ne nyulhasson, mert nekiek engedtem, mint annak előtte volt. Ezek felett mindenféle, akár kerti, akar mezei veteményekből Dézmát ne adjanak belőlök.

Mely engedelemért az hatalmas Császárnak Váradra kell adni négy ezer Tallért Szent-György napra kell bevinni, négy ezert penig Szent-Demeter napra. Az melyet penig az előtt Eger várában adtak ikét ezer Tallért, ennek utánna is megadjak az két ezer Tallért Szent-György napjára Eger várában; ezen kivül sem Passának sem egyébb Uraknak egy pénzt is ne adjanak, sem semmit ne parancsolhassanak. Az szolnoki Tiszahidhoz penig az ki az Tisza partjáig van, az ki rájok esik benne, azt mind vasszegek mind faragó emberrel csinálják. Az mely fát penig oda hordanak Cseli Passához, számon hagyják, számon kérjék elő tőle; Cseli Passának penig semmivel nem tartoznak. Ezek után Váradra mikor szarahorát kérnek, tartozunk kiadni.

Ennek utánna az kit az Budai Vezér Passának adtunk kilenczszáz Tallért,

egy kocsit három lovával egy vég posztót ; azután az Egri Passának hétszáz tallért, az Szolnoki Béknek is hétszáz Tallért, az Erdélyi Fejedelemnek másfélezer tallért : mindazokat megengedte az hatalmas Császár, hogy sem Budai Vezérnek, sem Egri Passának sem Szolnoki Béknek, sem Erdélyi fejedelemnek, senkinek semmit ne adjanak csak egy pénzt is, sem azok ne vehessenek, mert Váradon az hatalmas Császárnak kell adniok nyolczezer tallért, Eger Várába két ezer Tallért. Az mely tizezer Tallért megadván az hatalmas Császárnak, az Szolnoki hidra is az mi rájuk esik megadják, csinálják az Váradi szarahorákat is, az mikor kérik, kiadják. Ezeken kivül mindeneket megengedett a hatalmas Császár, hogy sem szarahorát sem ajándékokat más helyre nem tartoznak adni akar Vezérnek, akar Passának, akar Nazurnak, akar Kincstartónak, akar Kajmekánnak, akar Várbeli Uraknak, Agáknak, sem ajándékot sem szarahorát magoknak ne vehessenek sem a Passa szekeret sem Szarahorát, mert az hatalmas Csá[SZ]ár elengedte, hogy az hatalmas Császár dolgairól az szarahorákban egyet is más helyre ne vigyenek, hogy az hatalmas Császár városa Debreczen el ne pusztuljon, mert az hatalmas Császár tizezer Tallérban hagyta meg esztendőnként s az Váradi szolgálattal s Szolnoki Tisza hidját az partig, mikor megbomol, az Országgal csinálják : Ezek pedig mind, az adó, mind az Váradi szolgálat, a szolnoki hid csinálás . . .

Ezek után az Piri Memhet Passát az hatalmas Császár küldötte Várad tartományának irni, az halalmas Császár pecsétjót is kezében adtam, hogy az pecsétes levelemet Debreczen városának kezében adjam, hogy ti is az szerint cselekedjetek az miképen megalkudtatok ; felvállaltátok- hogy tizezer Tallért megadtok : nyolcz ezerét a Talléroknak az Váradi Vitézek szolgálatjára az megnevezett napokra ; Két ezer Tallért az Egri Vitézeknek, az mint eddig járt, Szent-György napjára ; ezenkivül mikor valami Császár dolga vagyon, Országostól kell csinálnotok, az mi rátok esik.

Ez pecsétes levelemben pedig valami meg vagy(on) oda felyebb irva, azokon kivül sem szolgálatot sem adományt csak egy pénzt is ne adjatok se ne vehessenek semmi Tisztek rajtatok.

Közli : **Z. L.**

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság" közlése. 1896. augusztus hó 5-én.

Államadósság :

Magyar aranyjáradék 4% —	122.40	122.90
„ vasuti beruházási köt. 4½%	124.50	125.50
„ koronajáradék 4% — —	99.25	99.75
„ regále vált. köt. 4½% —	100.—	101.—
Osztrák aranyjáradék 4% —	123.50	124.—
Egységes állam kötvény 4²/₁₀%	101.30	101.80
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors	139.—	140.—

Részvények :

Magyar hitelbank részvény —	386.50	387.—
Osztrák hitelbank részvény —	358.20	358.40
Magyaripar- és keresk. bank. r.	104.50	105.50

Sorsjegyek :

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.	123.—	124.—
„ „ 3-os „	105.—	105.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.50	116.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	9.80	10.20
Osztrák „ „ —	17.80	18.20
Olasz „ „ —	11.75	12.25
Bazilika sorsjegy — — —	6.60	7.—
Jó-szív „ — — —	3.10	3.40

Pénznemek :

Cs. és kir. arany — — —	5.64	5.72
20 márkás arany — — —	11.72	11.76
20 frankos arany — — —	9.50	9.52
1 Sovereigns — — —	11.97	12.01

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, augusztus 4.

Buzát ma mérsékelten kináltak, a kereslet korlátolt volt. Elkelt nyomult irányzat mellett 35.000 mm., változatlan áron.

Egyéb gabonanemüekben rozs 5, zab és tengeri 10 krral olcsóbb lett gyenge forgalom mellett.

Eladatott :

Ó-buza : Tiszav. : 1600 mm. 81.5 kg. 6.86½ frton, 1700 mm. 81 kg. 6.82½, frt. 1700 mm. 80.5 kg. 6.82 és fél frt. 1300 mm. 80 kg. 6.82 és fél frt. 1000 mm. 79 kg. 6.82 frton, három hóra.

Uj-buza : Tiszav.: 100 mm. 81.5 kg. 6.60 frt. 150 mm. 81.5 kg. 6.62½ frt. 200 mm. 81 kg. 6.55 frt. 100 mm. 81 kg. 6.55 frt. 100 mm. 8.05 kg. 6.50 frt. 300 mm. 80.5 kg. 6.55 frt. 150 mm. 8.05 kg. 6.60 frton.

Zab : (ó) 6.00—6.80.

Határidő-üzlet.

Az irányzat lanyha volt s az árak engedtek.

Hivatalos felmondások 5000 mm. tengeri augusztus 9-iki átvételre.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

		frt
Buza szept.-októberre	1896	6.19—6.20
„ máj.-juniusra	1896	6.59—6.61
Rozs tavaszra	1896	—.—.—
„ szept.-okt.-ra	1896	5.10—5.12
Tengeri máj.—jun.-ra	1896	3.52—3.53—.
„ jul.-aug.-ra	1896	3.31—3.32
Zab szept.—okt.	1896	5.09—5.02
Repcze aug.—szept.	1896	10.55—10.65

Az előtőzsde irányzata kedvező volt.

Zárlat 4 óra 30 perczkor :

			frt
Buza	1896.	őszre	6.21—6.22
Rozs	1896	„	5.10—5.11
Zab	1896	„	5.05—5.12
Tengeri	1896	máj.-junius-ra	3.33—3.34
Repcze	1896	őszre	10.60—10.65

Szerkesztői posta.

V. L. urnak Majtis. Fogadja igaz szivből eredő részvétét a Debreczeni Ellenőr szerkesztőségének a nagy veszteségért, amely nem csak az Önöké, hanem az egész kálvinista magyarságé.

Mariska. Legjobb orvosság a türelem. Más receptet egy egész orvosi fakultás sem irhatna.

S. Sz. Karczag. A Csokonai-verset siettünk leközölni. Előzőleg azonban megmutattuk Komlóssy Arthur urnak, a Csokonai-cultusz legbuzgóbb mivelőjének és Csokonai müvei alapos ismerőjének. Ő sem olvasta sehol sem még nyomtatásban. De kételyei vannak, hogy csakugyan Csokonaink irta volna. Hadd jöjjön a többi !

Dr. Kardos A. Köszönjük. A kiadóhivatalnál intézkedtünk.

K. Feketehegy. Az igért tárczát várjuk. Kézirat-tárunk apadóban van.

P. Dorog. Levelét átadtuk a kiadóhivatalnak. Az üzletvezetőnk irni fog, mert a dologra nézve körülményesen tisztába kell jönni. Igy például a nyomtatási költség függ a példányok számától, a papir minőségétől és a kiállitás formájától.

P. Helyben. Kivánságát kielégitjük. A felelős szerkesztő még mindig a magas Tátrában turistáskodik. Nem is jön haza augusztus 20-dika előtt. Addig *Zoltai* Lajos főmunkatárs szerkeszti a lapot.

Figyelmes olvasó. Igaza van. A legtöbb fővárosi ujságnak csak szenzáczió és botrány kell. Ezért emlékeztek meg 10—15 sorban a tiszántuli ref. nagy egyházkerület főgondnokának haláláról. De az is lehet oka ennek a szükmarkuságnak, hogy késő éjjel kapták a halálhirt vivő táviratot, amikor sem idejök, sem terök nem volt, hogy hosszasabban foglalkozzanak a magyar reformátusokat ért veszteséggel.

Kiadóhivatali üzenet.

Többeknek. A nyári idény bekövetkeztével igen sok lakásváltozást jelentettek be előfizetőink közül. Azonban nagyon sokszor megakadunk, mert nem tudjuk vagy a *névaláirást*, vagy pedig a *helyet*, hová a lap ezután küldendő, elolvasni. A legtöbb esetben a névaláirás olvashatlan, minek kibetüzéséhez, ha ugyan az lehetséges, igen nagy idő és türelem kell. Kérjük tehát a t. lakásváltoztató olvasóközönségünket, hogy ugy a nevet, mint a helyet olvashatóan leirni méltóztassanak, hogy ezáltal a lap szétküldése ne fennakadást szenvedjen.

Kiadó és laptulajdonos :
„Csokonai" nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő : **Konez Ákos.**

Nyilttér.*)

Beküldetett.

Tekintetes Szerkesztő ur ! A „Debreczen"-nél dühöng az ugorka-évad s miután hivatásos hirlapirói anyag hiányában szenvednek, szivesen adtak tért egy zöld ujdondász képében fellépő, a városház épitésénél mellőzött érdekelt szellemességének. E nagy kedély megnyilatkozás ellenében kötelességemnek tartom Blau Gyula mellett, — a kinek egyéb büne nincs, mint hogy deus ex machinaként megjelent a versenytéren s jó hirnevével, vagyonával és képzettségével egyeseknek kellemetlenné vált, — sikra szállani s a jó izlés nevében kijelenteni azt, hogy egy, a maga legjobb tudását s akaratát körénkbe hozott vállalkozót legalább is annyi tisztességtudással kell fogadnunk s magunk között látnunk, mint a mily tisztességtudással fogadnak debreczeni vállalkozót minden más városban. A Blau ur irodájának rémképét látja maga előtt a közlemény irója s ennek rovására szellemeskedik. De a szellemeskedésnek erős kenyérize mindenkinek feltünik s csak arra figyelmeztetem a czikkirót, hogy ez az iz hirlapi közleményeket teljesen élvezhetlenné tesz. 727—1—1 **G.**

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

1065. sz.
1896.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak 18619. 1896. P. sz. végzése folytán közhirré tétetik, miszerint Ormós Károly debreczeni lakos részére Jablonczay Kálmán debreczeni lakostól 75 frt tőke, ennek 1895. évi szeptember hó 15. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 37 frt 52 kr. perköltség erejéig 1895. évi deczember hó 1-én biróilag lefoglalt és 1047 frt 60 krra becsült házibutorok, szarvasmarhák, lovak, gazdasági eszközök és egyéb ingóságok **1896. évi augusztus hó 17-én délelőtti 9 órakor** kezdetét veendő és az ujosztásu földön, alperes tanyabirtokán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet igérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi julius hó 28-án.

Török Péter,
birói kiküldött.

721—1—1

Az összes gyógytudományok tudora
Dr. Gáspár Géza
szülész és nőgyógyász
DEBRECZEN,
Bank-palota, I. lépcső, I. emelet 15. ajtó.
Rendel : d. e. 8—9-ig, d. u. 2—4-ig.
Szegényeknek ingyen.
713—3—3

Az

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat

Budapestről

tudatja a n. é. gazdaközönséggel, hogy

aug. 8-án d. e. 9 órakor

a **tek. Hutfless Kázmér** ur ujosztásu tanyáján egy legujabb szerkezetü **8 lóerejü vasrámás gőzcséplő géppel**

cséplési próbát

fog tartani, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghivja.

728—3—1

13 éves leányom részére a ki már a mult évben is Debreczenben volt, jó módu háznál

cserét keresek.

Oly ház, a hol zongora van, előnyben részesül.

Strompf S. A.

kereskedő **Poprádon,** Szepesm.

723—3—3

Budapest. Budapest.

Vadászkürt-szálloda.

Elsőrangu szálloda

a főváros központján.

Lift, villamvilágitás, fürdők, távbeszélő, legfinomabb magyar- és franczia konyha, saját termésü borok.

Huzamosabb tartózkodásnál **20%** **árengedmény; teljes ellátás egyezség szerint, mérsékelt árak.**

KAMMER ERNŐ,

711—3—3 szálloda-tulajdonos.

1005. sz. v. k.
1896.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak 18081. 1896. P. sz. végzése folytán közhirré tétetik, miszerint Josef Pichler és Söhne czég részére Buzágh János debreczeni lakostól 80 frt 55 kr. tőke, ennek 1896. évi április hó 30. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 40 frt 15 kr. perköltség erejéig 1896. évi majus hó 21-én biróilag lefoglalt és 1628 frt 50 krra becsült bolti áruk és üzleti fölszerelvényekből álló ingóságok **1896. évi augusztus hó 8 án délelőtti 9 órakor** kezdetét vendő és Fő-utczán, 1822. számu háznál megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet igérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi julius hó 19-én.

Török Péter,
biró i kiküldött.

726—1—1

MOLL SEIDLITZ-POR.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A **Moll A.-féle Seidlitz porok** tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak **2 korona.**

Hamisitások tömvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL" feliratu ónozattal van zárva.

A Moll féle franczia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapitó bedörzsölési-szer köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: füzölysavas szikső.)

A mindennapi szájtisztitásnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájviz a fogak további épségét biztositja s egyszersmind óvszer fogfájás ellen. Egy MOLL A. védjegygyel ellátott üveg ára **60 krajczár.**

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész

cs. és kir. udvari szállitó által,

BÉCS; I. Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautánvét mellett teljesittetnek.

A raktárban tessék **határozottan MOLL A.** aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktárak: **DEBRECZENBEN Tóth Béla** gyógyszerész, **dr. Rothschnek V. E.** gyógyszerész és **Szent-Királyi Tivadar** uraknál.

725—26—1

„MARGIT"

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS"

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásunak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál,** a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatásu alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **selterси, gleicherbergi, tüdőbajokban,** különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A tüdőbetegek klimatikus gyógyintézeteiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban** a Margit-viz otthonossá vált. – Orvosi tekintélyeink Budapesten: **dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kétly, dr. Barbás;** Bécsben: **dr. Bamberger, dr. Duschek,** stb. a legjobb eredménynyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és hugyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóviz

präservativ gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.** cs. és k. és szerb k. udv. ásványvizszállitónál, Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

„Csokonai" nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.